

طاشينك
ارمنيجه يومي سياسي غزته
صاحب امتياز: هراير عامور باير - ازميز
"TACHINK,"
JOURNAL ARMENIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԲ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՃ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	15	Հր.

Ձեռագրված ձեռագիրը եւ չեն օրուր.

ՏԵՐՈՐԵՆ - ԽՄԻԱՍԴՐԱՊԵՏ

Z. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐԵՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆԵՐԸ

Մեծ Տօներու շաբաթը հազիւ ցնծութիւններու մէջ աւարտած, նոր ուրախ աւետիսներ կ'առնենք Ներսիսյան Հայ կական բարենորոգութեանց մասին, եթէ այս անգամ ալ, ինչպէս միշտ, խափուսիկ չեն այդ լուրերը, որ քաղաքական աշխարհը կը դարձնէ երբեմն և հեռագրական անգործ գործակալութիւնները յաճախ իրենց կողմէն երկնելով կուտան, երբ մանաւանդ լուրերը կանգ կ'առնեն ու քաղաքական աշխարհը ըզբաղման նիւթ չի գտնելով կրակի յորան ջիւ բերանաբաց:

Բայց ինչ որ ալ ըլլան անոնք, իրական սուտ, լրագրութիւնը պարտաւոր է անոնց հարազատ արձագանքը ըլլալ, քանի որ մանաւանդ թէ անոնք նպատաւոր և յուսադրիչ են մեզի համար, և ինչէն գիտենք թէ ճիշտ ալ չեն, քանի որ քաղաքականութիւն ըսուածը միշտ ստախոս ալ չէ:

Քաղաքական աշխարհը երբեմն յուսաբեկներու աշխարհ մէջ նայելով լոյսի նոր ճառագայթ մը կը ցօլացնէ հոն՝ գոչելով կերակրելու համար մեզի նման ազգեր, որոնք դարեւ մարմնավոր և յոյսով ապրելու և եթէ այդ ցամաք մը խիթարութիւն ալ չունենային, հոգեկան ինչ սնունդով կարելի պիտի ըլլար ապրիլ անոնք, և չէ՞ որ յուսահատին վերջին յոյսը զեռ յուսալն է, զեռ փորձելը անկարելին:

Վերջին լուրերը կը հաւաստեն թէ Անգղիա ևս հաւանք է Անատոլիոյ Հայաբնակ Նահանգներու մասին ի Բարիք Մ. Սաղաթիբի և Մ. Փիլիքի միջև որոշուած բարենորոգմանց ծրագրին, որով 1895ին պատրաստուած բարենորոգմանց գրքի մասն բարենորոգումներ կը պահանջուի: Երազիրը անհրաժեշտ կը նկատէ նախ միջազգային հակակշիռ յանձնաժողով մը անուանումը՝ բարենորոգմանց գործադրութեանը նկատելու համար: Պէրսի մէջ ալ Մ. Սաղաթիբ ուժ պիտի տայ եզեր նոյն ծրագրին:

Այս լուրը չի թուիր թէ իրականութեան հաստատ հիմքեր չունենայ, քանի որ վերջերս Պոլսոյ զեսպանական խորհուրդն ալ նորէն ձեռք առած էր Հայաստանի բարենորոգմանց անյետաձգելի խնդիրը և մեծ պետութեանց Պոլսոյ ներկայացուցիչները ըստ մանաւանդ ի համաձայնած էին Ռուսիոյ զեսպանական Ա. Թարգոման Մ. Մանդլիտովի մշակած ծրագրին շուրջ և մայրաքաղաքի Նախարարաց ժողովը զայն խորհրդակցութեան նիւթ ըրած էր պետութեանց Պոլսոյ ներկայացուցիչներուն ըստ պատշաճով:

Արդարեւ տարիներէ ի վեր է որ կը հետապնդուի դանազան ձեւերով Հայկական բարենորոգութեան խնդիրը՝ հազար ու մէկ ձեւեր անոնելով:

Ազատութիւնէն առաջ, Հայ լեզուփոխութեան օրերուն, սպառնալիքով պահանջուեցաւ ան, հոգ չէ թէ մեր վրայ շատ սուղի նստաւ ան և շատ բան տուեցինք ու բան մը չստացանք ալ: Ազատութեան օրերուն, Հայը օրէնքով պահանջեց Օսմ. կառավարութենէն և զեռ օրինական ճամբով պահանջելէ ալ չէ դադարած, որպէս զի Հայկական Նահանգները բարենորոգութեանց երես տեսնեն. բայց ամէն անգամ ս' է վերահաս պատճառ արգելից խոստացուած բայց չիրագործուած բարենորոգութեանց ընթացք մը տրուելուն:

Իսկ վերջին կարգ մը դիմումներուն առթիւ ըսուեցաւ որ, բարենորոգութեան խնդիրը ձեռք պիտի առնուի հաշտութեանց կնքումէն տնտեսական վերջ. և կը կարծենք հիմա պատճառ մը չի կայ որ թելահաւատինք, քանի որ Պալատի հանդիմանները կնքուեցան և թուրքիոյ խռովակոծ գլուխը գրեթէ հանդարտելով, իրեն կը մնայ ներքին բարեկարգութիւններու անյետաձգելի խնդիրը՝ ձեռք առնել, որոնց մէջ Հայկական Նահանգներու բարեկարգութիւնը լուրջ քայլերով մը նման կը ցցուի և կը դառնայ ոչ միայն ամենէն ստիպեցողիչ պարտականութեան մը հատուցումին աւագագոյն խնդիրը, այլ և ամենէն սպառնալիք:

Ներսիսյան պետութեանց ներկայացուցիչները ուրեմն դարձեալ ձեռք կ'առնեն Հայաստանի բարենորոգմանց անխռովակոծ խնդիրը. այնպիսի պահու մը, երբ Օսմ. կառավարութիւնը ինքն ալ իր կողմէն նուազ ճիշդելով չէ որ կ'ուզէ և կը խոստանայ ընել այդ բարենորոգութիւնները՝ բնական է իր տեսակէտները միշտ առաջ քշելով:

Անկարելի է չի հաւատալ և յուսակը տուր ըլլալ այս անգամ մեր խնդրոյն ի կատար ածման մասին յոռետես եմթաղութիւններ ընելով:

Մեծապէս յուսալի է թէ, եթէ խնդիրը լուրջ կերպով ձեռք առնուած է, զեսպանատուններուն յամառ կամքը, առանց լուրջ բաղադրանքներու, թուրքիոյ յամառ քաղաքականութիւնը պիտի ընկճէ և պարտադրէ որ տեղի տրուի տէրութեանց ներկայացուցիչներու այդ համարաշխ միջամտութեան:

Իսկ եթէ այս տեղաւ ալ խնդիրը պիտի վիժէ, մեզի ուրիշ բան ընել չի մնար, եթէ ոչ կամ մենք իր ազատիւ, և կամ քրիստոնէութեան թողութեան ազգային և վարչական, մենք որ զեռ երկէ կ'որհրդական պանծացուով մը կը կատարէինք մեր քրիստոնէական վաղեմի քաղաքակրթութեան բազմադարեան Տօնադարձը, եթէ մենք Արեւելքի մէջ, իբր քրիստոնէութեան վերջին սահմանապահը, իբր վերջին գիտութիւնը չենք արժեք ու պէտք չենք ամբողջ քրիստոնէութեան աշխին, այն ատեն այդ քրիստոնէութիւնն ալ թող մեզի պէտք չըլլայ, իբր փոխադարձ հարուած Ներսիսյան բազմիցս փորձուած տմարդութեան և ոչ մարդասիրութեան: Հետեւաբար անկարելի է որ, օրի նաւորութեան սահմաններուն մէջ, վաղ թէ ոչ չըլլայ այն, ինչ որ օրինաւոր կերպով կը փափաքինք և կը հետապնդենք, եւ հետեւաբար՝ մենք կ'ուզենք յոյսը ներշնչել և ներարկել Հայութեան երակներուն, քան թէ մեռելութիւնը:

Եւ լեռն ինչո՞ւ չի հաւատալ և չանդադարաւ դարձեալ Ներսիսյան պետութեանց Պոլսոյ ներկայացուցիչներուն մշակած և առաջադրած ծրագրի այն մասին, որով անհրաժեշտ կը նկատուի միջազգային հակակշիռ կամ քոնֆերանսի յանձնաժողովի մը անուանումը՝ բարենորոգմանց գործադրութեանը հսկելու համար:

Թուրքիա այդ հակակշիռէն բանով մը չի վնասուիր և ոչ միայն զայն ընդունել իրեն համար նուազագույն մը թող չի համարէ, այլ և իր ուղղամտութիւնը արդարացնելու համար, ընդհակառակը,

յարմարագէտ առիթ մը, Բոնիքոյը ամէն անգամ կատարածի մը հետեւանք չենք զրուիր, այլ ընդհակառակը անիկա կարգապահութեան և մաքուր գործ տեսնելու հափազանց պատուաբեր միջոց մըն է, մանաւանդ մեր երկրներուն մէջ, որուն վրայ դեռ Ներսիսյան կատարածով կը նային:

Եւ արդէն ամենայն Հայոցս կաթողիկոսին և բովանդակ Հայութեան Ներսիսյան ներկայացուցիչին վսեմ. Պոլսոյ փառաւոր հետապնդած բարենորոգմանց ծրագրին ալ հիմքը աս չէ՞ր, թուրքիոյ բրէսթիլի բարեկամաբար, իբր թուրքիոյ օգտակար ըլլալ ուղղով մէկ պատկեր, օրինաւորապէս բարձր պահելու համար Ներսիսյան աշխին և հաւատք ներշնչելու անոնց թէ թուրքիա քոնֆերանսէ վաղեցող մը չէ, քանի որ յետին մտքեր չունի այս անգամ և հակակշիռ մը նոյն չափ պատուաբեր է հետակային վրայ մարտութեան իբր ապացոյց, որչափ ենթարկողին համար՝ իբր ապացոյց կարգապահութեան:

Պոլսոյ փառաւոր աշխատաբերութիւնը, իբր լուսաւոր Օսմանի հայրենասէր և իբր լաւագոյն և ազգասէր Հայ, ճանչցան և հաստատեցին ալ արդէն թէ՛ թուրք հեռատես ու քաղաքագէտ անձնատրութիւններ և թէ՛ Հայեր ալ:

Ահա՛ Օսմանի մը որ պատասխանակալ ըլլալ չէ որ կը սիրէ իր տառապեալ Օսմանեան Մայր Հայրենիքին ընդհանրական շահերը և դարձեալ իր տառապեալ Յեղի մասնաւոր շահերը իրարու ներդաշնակաւ օրելով:

Ո՞վ պիտի ընէր իր ըրածը, Ձի մոռնանք որ Մեծն Նուպարի նոյնչափ մեծագործ Ջաւադ ամենէն առաջ Փրինսապէտ մըն է և աւելի քան տարիէ մը ի վեր է որ բան ու գործ երեսի վրայ ձրգած կը հետապնդէ անընկճելի կորովով մը ընդհանուր Հայրենիքի շահը հաշտեցնել, լծողել և ներդաշնակաւ օրել իր ցեղին ամենակենսական շահերուն հետ:

Ինչո՞ւ ամբողջ Հայրենիքը իրեն և իր տառապալիքը չըլլայ և չի շնորհաւորէ: Եւ ինչո՞ւ Հայութիւնը մասնաւորապէս, մանաւանդ սա Տօնակալ օրերուն բերմամբ, համազգային հեռագրով մը գիտէ չի շնորհաւորէ իբր երախտահարութեանց վարձք այն տաժանագին աշխատութեանց, որոնք նուազ շնորհակալութեան արժեն չեն քան Ս. Սահակին ու Ս. Մեսրոպին գրիքը: Հայ փառան միթէ՞ նուազ դժուար գործի մը նախաձեռնողն եղած է քան Մեսրոպի գիտին յղացումը:

Եթէ Մեսրոպ մը Հայուն քաղաքակրթութեան հիմքերը դրած Պոլսոյ Նուպար մը Հայութեան քաղաքական կեանքին ու ապագայ գոյութեան հիմնարկէն էր որ ըրու, Ազգին մեծ նշանաբանին բովանդակ խորհրդակցութեամբ ու յղացումներով:

Թող Ս. Սահակի ու Մեսրոպի և Հայուն Աստուծոյ մատը իրեն ալ առաջնորդէ և ցոյց տայ իր երազին և յաւցունէրուն իրախտար իրականաւոր և լրուած պատկուած տեսնել...
Ա.Ղ.

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵԶ

Սանկ են, նանկ են սա դիւանագէտները, բայց ինչ կուզեն ըսեն համբերութեան ու լայնատեսութեան անսպառ երկայնատեսութիւն մը ունին:

Մէկ խօսքով անգի մեծան և ստարակ մահաւանդները չեն, արտակարգ, արտակերպուն այժ մը ունին:

Եթէ այսպէս չըլլար աշխարհ տակնուվրայ ըլլալու սպառնալիքին տակ պիտի գտնուէր ամեն ժամանակ ու փոքրիկ կոյծ մը պիտի բաւէր անթեղուած կրակները հրահրելու ու չորս կողմէն կրակ տեղացունելու:

Հօստօնի, Բիթրիզպուրի, Բարիզի զեսպանախորհուրդներէն սկսեալ, եկէք մինչև Պոլսոյ Թուրքօ-պալատականութեան թիւներն որոնք վերջ ի վերջալ, ոչ առանց մեծ դժուարութեան խաղաղութեան ու հաշտութեան կնքման շահեցան ու ապա անցիք պահ մը Աթէնք ուր յառաջ կ'տարուին Թուրք-հելլեն բանակցութիւնները, ինչ համբերութիւն, ինչ շնորհամտութիւն, խնդրեալիք բան...:

Սոսակցութիւն, վիճարարութիւն, տես համաձայնութիւն, հրահանգ ուղղուած համար կեդրոններէն յետաձգուած բանակցութեանց ու ապա նոյն յանկերքն է որ կը կրկնուի դարձեալ:

Երբ վերջ պիտի գտնեն այդ բանակցութիւններն, ոչ ոք գիտէ ու ո՞վ որ կը պնդէ թէ որոշ պայմանաւոր մը կ'ընայ ցոյց տալ մեծապէս կ'սխալի, կ'ընայ վաղը համաձայնութիւն գոյանալ, բայց կըրնայ ըլլալ նաև որ տասը տարի տեղ համաձայնութեան մը վերջնական լուծումը կարելի ըսն է այս:

Դիւանագիտութիւն ըսուած տեղեղծութեան մէջ ամեն բան կարելի է, բանակցութեան համար բազմաթիւ մէկ մի կողմերու բանադաւաճ կաշխատի իր հակառակ կողմը խաբել այս կամ այն կերպով, ուրիշ մը կ'ընայ այնպիսի յոռուած մը պարագային, որ բոլորովին չէ՞ք քաջանալ կուրենայ անկից առաջ լուրի համաձայնութիւն գոյացած ոնէ մէկ խնդրի վրայ ու այսպէս ըստ կարգի կ'ընթանայ ամեն բան:

Եւ որովհետեւ վերջին բառն միշտ այժմին կ'ընայ, վերջին խօսքը զօրաւորին, տառակոյս պէտք չէ ունենալ թէ՛ վերջին քաղաքական զօրաւորն պիտի ըլլայ, ու ակախատես եղած բոլոր բանակցութիւնները պարզապէս աչքերու փոխ ցանկել անդին նշանակութիւն մը չունին:

Թող Ներսիսյան կոնսլին ի վար չունենաւ Թեոֆանտան ու տեսնէինք թէ պիտի կ'ընայ այսքան երկարօրէն քաջքիւ խընդրը...:

Առաջմ սակայն երկուստեք դիւանագէտներն, գիտնալով հանդերձ թէ վերջ ի վերջոյ ո՞ւր պիտի յանգի խնդիրն, հանադարտօրէն կ'արհրդակցին, համբերութեամբ կ'տանին իրենց վզին անցուած լուծը, որովհետեւ դիւանագիտութիւնն այդպէս կ'պահանջէ...:

Տէրութիւնները կ'զօրանուն ու դիւանագէտները լայնախոյզացներուն նման վարժութիւններ կ'ընեն համբերութեան ու երկայնամտութեան...:

ԵՍ

Հայկական Հարցը

ՆԱԽԱԳԻՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵԶ ՄՏՏՂԵԼԻՔ
ԲԵՐՈՐՄԵՐԻ

Մշակված՝ Գ. Պոլսի ուսանող կայս. դեսպանատան առաջին Թարգոման Գ. Ա. Մանդլիտովի ձեռքով:

1. Նահանգական ժողովը օրէնքներ սահմանելու է նահանգական շահերին պատկանող նիւթերի մասին:
2. Նահանգական ժողովի օրէնքդրական և բիւջետային իրաւասութիւնը կ'ըն-

պետան) լինելու է տնտեսաբան արհեստը ընդարձակ, որքան այն իրականությունը որ նախատեսված է իրականության Յանձնաժողովի 1880 թ. մշակված Մրազրի 82—93րդ յօդուածներով:

3. Բուհարկված օրէնքները ենթարկվելու են Ն. Կ. Վ. Սուբսիդի վաւերացման, Այդ վաւերացումը տրուելու կամ մերժելու է երկու ամսվան մէջ. այդ ժամանակամիջոցը անցած՝ կառավարութեան լուծութիւնը համարվելու է իբրև վաւերացում:

(Համեմ. Եւրոպական Յանձնաժողովի Մրազրի 82—93րդ յօդուածները. 1913 թ. վիլյալթների կառավարութեան Օրէնքի 123րդ, 124րդ, 128—135րդ յօդուածները):

Զ

1. Սանջակների վարչական խորհուրդների նախագահութիւնը պատկանելու է միւլիմարիթներին. այդ ժողովները բաղկացած են լինելու սանջակի պաշտօնէութիւնների պետերից, կրօնական համայնքների հոգեւոր պետերից և 6 անդամներից (որոնց 3ը մուսուլման և 3ը քրիստոնեայ): ընտրված կազմների վարչական խորհուրդների կողմից:

2. Կազմների վարչական խորհուրդների նախագահութիւնը վարելու են կայմակաւները. և նրանք բաղկացած են լինելու կազմի պաշտօնէութիւնների պետերից, կրօնական համայնքների հոգեւոր պետերից և 4 անդամներից (որոնց 2ը մուսուլման և 2ը քրիստոնեայ): ընտրված նախէներ խորհուրդների կողմից:

3. Այդ խորհուրդների իրաւունքները որոշվելու են համաձայն Եւրոպական Յանձնաժողովի 1880 թ. մշակված օրէնքի Մրազրի 115—116 և 139—140 յօդուածներին:

(Համեմ. Եւրոպ. Յանձնաժ. 1880 թ. Մրազրի 114, 115, 116, 138, 139 և 140րդ յօդուածներ. 1895 թ. հոկտ. 20ի Հրովարտակի 6րդ յօդուած, 1913 թ. Օրէնքի 62—65-դ յօդուածներ):

Զ

1. Ամեն մի նահիէի (համայնքի) շրջանակը հնարաւոր եղածին չափ որոշվելու է այն ձևով, որ միևնոյն ցեղին պատկանող գրեզներ խմբված լինեն միևնոյն նահիէի մէջ:

2. Ամեն մի նահիէ կառավարուելու է մի. միւլիմարի ձեռքով, որին աջակցելու է մի խորհուրդ, ընտրված ազգաբնակչութիւնից և բաղկացած 4 անդամներից ամենաքիչը և 8ից՝ ամենաշատը: Այդ խորհուրդը ընտրելու է իր անդամների միջից միւլիմարի և նրա օգնականին: Միւլիմար պատկանելու է այն էթնիքական (ազգագրական) խմբակցութեան, որ բնակչիների մեծամասնութիւնն է կազմում, իսկ օգնականը՝ միւս խմբակցութեան:

3. Այն նահիէներում, ուր ազգաբնակչութիւնը խառն է, փոքրամասնութիւնը պէտք է ունենայ խորհուրդի մէջ ներկայացուցչութիւն՝ յարաբերաբար իր կարեւորութեան, այն պայմանով, որ նա բաղկացած լինի գոէ 25 տներից:

4. Նահիէների խորհուրդների իրաւունքները որոշվելու են համաձայն Եւրոպական Յանձնաժողովի 1880 թ. մշակված օրէնքի 162—168րդ յօդուածներին:

(Համեմ. Եւրոպ. Յանձն. 1880 թ. Օրէնքի 162—168րդ յօդուածներ. 1895 թ. հոկտ. 20ի Հրովարտակի 7, 8 և 9-րդ յօդուածները. 1895 թ. հոկտ. 20ի Հրովարտակի 7, 8 և 9 յօդ.):

Զ

1. Ամեն մի նահիէում լինելու է մի հաշտարար դատաւոր, նշանակված Կուսակալի կողմից և պատկանող նահիէի ազգաբնակչութեան մեծամասնութեան կրօնին: Բացի դրանից՝ մի հաշտարար դատաւոր լինելու է և կաշայի ամեն մի գլխաւոր աւանում:

2. Հաշտարար դատաւորի իրաւասութիւնն է.

Ա. Պատժական չիւթի մէջ, առանց բողոքի (ապէլացիայի), օրինազանցութիւններ, որոնց պատժը պարզ և տրիկանական միջոցներ են, իսկ բողոքով՝ առնչաւորները, որոնց պատժը 500 զրուշ տուգանքից և 3 ամիս բանտարկութիւնից աւելի չէ:

Բ. Բաղադրացիական չիւթի մէջ՝ առանց բողոքի, ամեն մի անհատական գործողութիւն, քաղաքացիական և առևտրական մինչև 1000 զրուշ իսկ բողոքով՝ մինչև 5000 զրուշ:

Գ. Հաշտարար դատաւորը կ'ունենայ նաև հայտնելու դատարանի նա կարող է կողմերի պահանջով, նշանակել իրաւաբաններ (արբիտրներ) որոշելու համար աշխարհի վէճեր. որոնց առարկան չնայ իսկ եթէ անցնելու լինի 5000 զրուշից: Իրաւաբանական դատավճռի դէպքում, կողմերը հրաժարվելու են որ և է բողոքից:

Դ. Սանջակի դատարանները ունենալու են միայն մի քաղաքացիական առեւտրական, բաղկացած մի նախագահից և երկու դատաւորներից, զիպուսւոր առեւտրականներ (որոնցից մինը՝ մուսուլման, միւսը՝ քրիստոնեայ), նշանակված կուսակալի կողմից: Սանջակի դատարանները քննելու են իբրև առաջին ատեան (ինստանցիա) քաղաքացիական կամ առևտրական գործեր, որոնց աւժէքը 5000 զրուշից անցնում է և բողոքելի են և վերաքննելու են հաշտարար դատաւորների կայացրած վճիռները քաղաքացիական կամ առևտրական գործերի մասին:

Ե. Սանջակի դատարանների քրէական բաժիններ (սեկցիաների) տեղ գործելու են չորիկ քրէական ատեաններ (cours d'assises). այդ ատեանները բաղկացած են լինելու մի նախագահ ատեանակալից, որին նշանակելու է բողոքներ քննող բարձր ատեանը (cour d'appel), որին ենթակայ է սանջակի դատարանը, այդ բարձր ատեանի անդամների միջից և երկու անդամներից, նշանակված միևնոյն բարձր ատեանի կողմից սանջակի հաշտարար դատաւորների միջից, որոնցից մինը՝ մուսուլման, միւսը՝ քրիստոնեայ:

առևտրների միջից, որոնցից մինը՝ մուսուլման, միւսը՝ քրիստոնեայ:

2. Քրէական ատեանը (cour d'assise) իր յի տեղը կայացնելու է հերթ վ բոլոր կազմակերպւում, ուր իր ներկայութիւնը կը ճանաչվի անհրաժեշտ է): Ամեն մի կազմակերպւում է մի դատաւորական քննիչ: Համաժողով կ'ազան, քրէական ատեանի նախագահը պահանջելու է քննիչից մի տեղեկագիր քննված գործերի մասին, որոնք կարող են անմիջապէս իրան յանձնվել, և մի տեղեկագիր այն գործերի մասին, որոնց քննութիւնը դեռ չէ աւարտված: Եթէ այս վերջինների վերաբերմամբ երեւան հանէ որեւէ անկանոնութիւններ կամ անպատճառաբանաւ յապաղումներ, անմիջապէս նա ուղղվելու է մի տեղեկագիր բողոքի բարձր ատեանի նախագահին:

Բ. Քրէական ատեանը քննելու է բողոքով հաշտարար դատաւորների առեւտրական վճիռները յանցանքների վերաբերմամբ: Քննելու է իբրև առաջին և վերջին ատեան (ինստանցիա) այն ուժերները, ինչպէս և այն յանցանքները, որոնց պատժը աւելի է, քան 500 զրուշ տուգանք և երեք ամիս բանտարկութիւն:

Թ. Առեւտրական բողոքներ քննող վեց բարձր դատարաններ լինելու են: Ամեն մի բողոք քննող դատարան բաղկացած է լինելու զիպուսւոր ատեանակալ մի նախագահից, նշանակված՝ Կուսակալի կողմից, և այնքան ատեաններից որ բնական լինեն քննիչ: Բողոքով իրանց յանձնված քաղաքացիական գործերը և կարող լինեն հայտնվելու նախագահներ չորիկ քրէական ատեանների համար: Բողոք քննող դատարանը կ'անոնաւոր է է ճանաչվելու՝ հէնց որ երկու անգամ և մի նախագահ ի նիստ գումարելու վիճակի մէջ լինի: Նա ունենալու է նաև մի ընդհանուր դատարան (ընդհանուր պրօկուրօր) և դատախազների ու փոխանորդների մի բաւական շատ թիւ:

Ժ. Առևտրական դատարաններ հաստատվելու են այն տեղերում, ուր կարիք զգալի է լինի: Այն տեղերում, ուր նրանք կը պաշտօնավարեն, քաղաքացիական դատարանները այլևս չեն քննի առևտրական գործերը:

ԺԱ. Շէրիի դատարանների իրաւասութիւնը (կոմպէտանս) որոշապէս ոահմանվելու է և Կուսակալը հսկելու է, որ նրանք չի յափշտակեն նահանգի դատարանների իրաւունքները: Շէրիի դատարանները չեն կարող փոխանակել իրանց պաշտօնները նահանգի դատարանների նախագահների կամ անդամների պաշտօնների հետ:

(Համեմ. երեք դեսպանների 1895 թ. մշակված Բէֆօրմների Մրազրի 29—39-դ յօդուածներ Եւրոպական Յանձն. 1880 թ. Մրազրի 215—263 յօդ.):

(Շար.)

ՄԵԾ ՅՈՒԵԼԵԱՆԸ

413 - 1513

Համագգային կրկնակ Յոբելեանը մեծ խանդավառութեամբ տօնեց նաև Դարաթայի Հայ համայնքը, որ հակառակ իր փոքրաթիւ հանգամանքին կրցաւ պատշաճ հանդիսաւորութեամբ մասնակցիլ՝ օրուան Մեծ Տօնին:

Կանխաւ եղած կարգադրութեանց համաձայն՝ Կիրակի առաւօտ՝ հանդիսաւոր Ս. Պատարարի և հոգեհանգստի արարողութիւններէն անմիջապէս վերջ՝ Թաղականութեան նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցաւ ազգային հանդէս մը՝ տեղւոյ մասնակապարտէջի ընդարձակ սրահին մէջ, ուր առաջնորդուեցաւ ժողովուրդը եկեղեցիէն հանդիսաւոր թափօրով՝ ի գլուխ ունենալով թաղին Տ. Տ. Անանիա և Ստեփան քահանաները, թաղականութեան և հոգաբարձութեան անդամներն, իմրովին ներկայ էր թաղին երկսեռ ուսանողներնը: Բացումը կատարեց Տ. Ստեփան քահայ պատշաճ քարոզով մը: Երկսեռ կրթարանի Տիօթէն-ուսուցիչ Տիար Մանթակ Աղաբեկ իր ազգու բանաստեղծութեամբ պարզեց ազգային այս Մեծ Տօնին վսեմ նպատակը:

Թաղապար, երկսեռ սանուց կողմէ տեղի ունեցան խոշոր արտասանութիւններ: Երգերի խումբը, զինավարութեամբ դարձան և երաժիշտ-ուսուցիչ Պ. Զաքար Զաքարեանի, երգեց Ազգ. ընտիր երգեր. որոնցմէ վերջ Տ. Անանիա հայր կատարեց հանդէսին փակումը մասնաւոր ճառով մը:

Իսկ երեկոյին ալ թաղիս Վարդան-Ուսումնասիրաց Միութեան կողմէ սարքուեցաւ գրական-տնտեսական փալուն երկկողմ մը՝ ի պատիւ Ազգ. Մեծ Յոբելեանին:

Մանկապարտէջի հանդիսաւորա՛ն՝ ինչպէս նաև արտաքին մեծ դուռը ու ծովահայտաւ շրջապատը չքերդէն լուսաւորուած էին:

Երեկոյթը սկսաւ ժամը 6ին. հանդիսականները բազմութեամբ արգէլ-բաւաւած էր հանդիսարանը որոշաւ ժամէն առաջ:

Թաղիս կրթարանի Տնօրէն Տիար Մանթակ Աղաբեկի բացման ճառէն վերջ՝ ներկայիս իր խանդավառ ծափահարութեանց մէջ մեր համակրելի հոգեւոր Տիար Ասպետ Գ. Պուպի բնակելով, իր ինքնայատուկ պերճախօսութեամբ բանաստեղծ այս համագգային կրկնակ Յոբելեանի նուիրական նպատակի մասին: Թարգելի բանաստեղծ հայ լեզուի ծագման և անոր երկու հոյակապ հիմնադիրներուն՝ Սրբոյ Թարգմանչացն, Սահակի և Մեսրոպի պատմականէն վերջ յիշատակութիւնը ըրաւ մեր նախնի գրչի վաստակաւորներուն և այս առթիւ չեղանց թէ՛ իզմիրի հայութիւնն ալ, իրականութեամբ կրնայ պարծիլ հայ գրականութեան ծաւալումին մէջ իր ունեցած մասնակցութեամբ:

Պաշարը սկսաւ բալին մէջ. հրացանները և հրացանակները պարպուել ենք, սկսան ինքնակերպ, դաշոյներով և սուրբերով կոտել:

Հոծ խոնուածով մը սեղմուած, Մօմօ-րանի մարդիկ դէմ կը դնէին, յուսահատութեան կատաղի լուծիւնը պահելով, յարձակոյններ կ'առնէին, կը հայհոյէին, փողոցին մէջ, ամբարձր ամեն կողմէ վազելով եկած՝ կուզէին մտնել ըսպաններու համար, սպաններու պէտքը այս յիմարացած մտքերուն մէջ արմատացած էր, մարդկային ամեն զգացում անհետացած էր:

Տամվիլի մարդիկ կատաղութենէ գինովացած, Մօմօրանի մարտիկներուն չուրջ կը վիտային:

Մօմօրանի աչքերովը Տամվիլ կը փնտրէր. չէր տեսներ զայն:

Տամվիլ յարմար վայրկեանին կ'սպասէր:

ձախ կողմ համախմբեց իր զօրքերը, հրաման տալով բալին մէջ խուժելու, անմիջապէս որ անցքը պիտի բացուէր:

Այս միջոցին ժամը կէսօր անցած էր: Մեքենային գետեղումը չատ ժամեր տեւած էր: Լուծիւնն մը տիրեց՝ փողոցին մէջ, ակնարկով մը Տամվիլ տեսաւ որ ամեն ոք իր տեղին էր:

Հրամանը տուաւ թէ բարձրացնելով Տասը մարդիկ երկաթէ զանգուածին կապուեցան որ չղթային կապուած էր, և մինչև փողոցին կողմ քաշեցին, յանկարծ թողուցին:

Չանգուածը ընդ առաջ գնաց, առաւ, իր կողմ չըլդալով կտրեց հետզհետէ արագ և գնաց բախելու դրան... զօրքերը չարժուած մը դրին յարձակելու... ճարճատուած մը լսուեցաւ:

Անէծք մը լսուեցաւ, դուռը դիմադրած էր...

Ծուռած, խախտուած էր, բայց կանգուն կը մնար... Այսքան աշխատութեամբ երկնուած գործը չարալար կը ձախողէր: Տամվիլ բուռնցքները խաժաւ, հասկցաւ որ ներքէն պատնէջ մը բարձրացուած էին իր պատրաստութիւններ տեսած պահին: Մօմօրանի պաշտպանողական միջոցներ ձեռք առած էր:

—Ո՛հ, մոռնից Հանրի եթէ ամիս մը ալ պէտք ըլլայ հոս մնալ... Եթէ պէտք ըլլայ կրակի պիտի տամ ամբողջ թաղը: Զակտին զարկաւ, յանկարծական մը տաժումէ մը լուսաւորուած, ուրախութեան մունչին մը խեղդեց:

—Օրթէ՛ք, գոչեց ան:

—Դերկոմսը իր չուները կը պլուտցնէ, պատասխանեցին:

—Շունները անթի էին, աւելցուց ուրիշ մը:

Տամվիլի մէկ ժպիտը—ինչ ժպիտ—հաւաստեց որ հասկցած էր այս կատակին բոլոր նշանակութիւնը:

—Սովալ, գոչեց այն ատեն:

Այսպէս կոտորող մարդը յառաջացաւ:

—Հոս, ըսաւ մարալատը, տակառ մը, և հոն ուրիշ մը, հասկցա՛ր:

Մոյց կուտար զրան ալ ու ձախ խորշերը:

—Հասկցուած, ըսաւ մարդը:

Գործողութիւնը անմիջապէս զօրածաղուեցաւ, ապակուները զետեղուեցան, պատրոյգը տեղաւորուեցաւ:

Տամվիլ նոյն ի՞նք կրակը արժարձեց, յետոյ հեռացաւ:

Քսան երկվայրկեան ետք, պայթումը տեղի ունեցաւ, կրկնակ բողբոլու սխւն

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ
ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՅԵԱՆ
ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՅ

ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ,

ՏՈԿՈՒՆ,

ԱԺԱՆ

Ամէն շաբաթ նորաձեւութեանց համեմատ ապրանքներու ճոխ զանազանութիւն
մը կ'ստանանք:
Շաբաթ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ, երկուշաբթի օրեր,
կտորուանք:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Հոկտ. 16. — Աթէնքէ
հասնող վերջին հեռագիր մը կը տեղեկա-
ցնէ թէ թուրքահեղին զաշնագրին լու-
ծումը կողմնակա մը ունի Յոյսերը օր
ըստ օրէ մարեւել վրայ են:

ՆՈՅՆ. — Թուրքապետական պատ-
ուիրակներէն կազմուած յանձնախումբը
որ Էստրէնէի սահմանագրութեամբ պիտի
զրադէր, առժամայէս հասած է մինչեւ
նախագին հիւսիսային կողմերը: Մօտ օ-
րէն սահմանագրութիւնը բոլորովին պի-
տի վերջանալ:

ՆՈՅՆ. — Երկուսական նախարար ձա-
վիտ պէյ Պերին երթալու համար այսօր
քաղաքէս պիտի մեկնի:

ՆՈՅՆ. — Թուրք կառավարութիւնը
բանակին մէջ նորութիւններ և մարզանք-
ներու նոր ձևեր ներմուծելու համար Գեր-
մանացի երեք հատ մասնագէտ զինուորա-
կաններ հրաւիրած է:

ՆՈՅՆ. — Դուռը մեզ կը հազորդէ
թէ Թուրք և Ռուս համաձայնագիրը յա-
ջող կերպով աւարտուել վրայ է:

ՆՈՅՆ. — Տէտէ Աղաճէ հասնող վեր-
ջին լուրերու համաձայն կըսուի թէ Պուլ-
կարական օրինական բանակը Տէտէ Ա-
ղաճը գրաւելէ առաջ երբեմն պուլկար
չէթաներ աւատարկական բուսին վրայ յա-
ձակած են և կողոպտած բոլոր գոյ-
քերը:

ՆՈՅՆ. — Պոստյ Պուլկարական պատ-
ուիրակ Մ. Թօչէֆ պուլկարական կառա-
վարութեան առաջարկած փոխառութեան
համար վիճենա մեկնեցաւ այսօր:

ՀՐԱՆՏ ՍԵՐՏԱՐԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԳԱԶՄԻՐԻ
և ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ — ԻԶՄԻՐ

Երևելիկեր Բիւ 1 (Կախին Մալա)

Վաճառատունս հետաճուելու ըլլալով օր-
ուան նորաձեւութեանց ԶԻՐԱՆ եղանակին
համար ստացած է Անգլ. և Պրանս. գաղ-
միրներու ճոխ մթերք մը ամեն ճաշակի
յարմար: Վաճառու մեներ կ'ըլլան մեծա-
քանակ և փոքրաքանակ, դիւրամատչելի
գիներով:

15 տարիէ ի վեր անուն և վստահու-
թիւն չաճած դերձակատանս մէջ կ'ըն-
դունուին ամեն տեսակ ապարանքներ տ-
մենէ նրբաճաշակներու ու զոճարահամները
զոհ ձգելու պայմանով: 50—1

ՄԱՐԳԱՐ ՄԵՍԻԱՆ

Պատմամանէ Գաւառի թիւ 3

Թաղի յաճախորդներուս դիւրութեան
համար զեղարանս փոխադրած եմ Պատ-
մահանէ Ճատտէի թիւ 3 ուր կը գրա-
նուին թարմ և ընտիր գեղեր և ուր դե-
ղագիրները մասնաւոր խնամով կը պատ-
րաստուին աւթերի և անմիջապէս:

Դեղարանս կը յաճախեն ամէն տեսակ
հիւանդութեանց համար մասնագէտ կա-
րող Հայ և օտար բժիշկներ: Հիւանդները
բժիշկներու կողմանէ կը քննուին լատուկ
բօլիքներով սենեակին մէջ: Դատարներէ
եկող հիւանդներու կարող և մասնագէտ
բժիշկներ կը յանձնարարուին:

Տօք. Ա. Պաշտոնի իրան Կ'գտնուի զե-
ղարանս ամեն օր Կ. Ա. Ժ. 8-9 և Կ. Ե. Ժ.
5-6:

Գիշերային սպասարկութիւն: 75—17

Ա Ձ Դ

Ֆրանսայի ուսուցչանոց վկայաւ Հայ
Օրիորդ մը տրամադրի է դիւրութեանց մե-
թոտով Ֆրանսերէնի մասնաւոր զասեր
աւանդելու: Փափաքողները կրնան դիմ
խմբագրատունս: 15—15

Լանդանոցն 360, համազումար 691 օսմ.
ոսկի:

Ներկայ ժամանակիս ուղղութիւնն և
կեանքի զփուարութիւնն նկատողութեան
առնելով իշխող պիւտեճները արդարացի
նկատուեցան և վերեւ բացերը գործելու
եղանակ մը գտնուեցաւ: Տնտեսականի
բացն (6 Ուսումն. խորհրդ 265 ասկից
գեղջիւղ բարերարութի տիկինէ մը տըր-
ուած 200 ոսկին կ'մնար միայն 65 ոսկի, իսկ
Հիւանդանոցի 360 ոսկիի բացէն Տնտես.
Խորհուրդն յանձն կ'առնէր վճարել 200
ոսկի, ոսկից կ'մնար բաց մը 160 ոսկիի,
և այս ալ յարմար դատուեցաւ որ Ազգ.
Հիւանդանոցն ինք իր միջոցներով գոցե-
լու ջանադիր ըլլայ, իսկ Մնացորդ 331
ոսկիի բացին համար, որոշուեցաւ Ազգա-
յին Տուրքի արդիւնաւորմամբ այս բացն
ևս գոցել:

—Կ. Պուլսէն Հոկտ. 15/28 թիւով հե-
տեւելու կը հետագրուի:

«Պուլկարական սպայ թորգում (Հայ)
Փիէլ Լօթիին տիւլելլօ առաջարկեց իմ
անարգական իրատարալութիւններուն Ռա-
մար գոր Փիէլ Լօթի ըրած էր պուլկա-
րական խմբագրութեանց մասին գրելով:
Թորգում երկու ամսուան արձակուրդով
մեկնեցաւ:»

Ե. Խմբ. — Դաշնիքի ընթերցողները
կը իշխեն անշուշտ թէ Փիէլ Լօթի կողմէ
չփախածին Հայոց հասցէին նետած ա-
նարգանքներուն առթիւ երկու անգամ
գրելով ըսած էինք. Արդեօք պիտի չի
գտնուի տաք գոլիս Հայ մը, որ Ֆրան-
սացի այդ շարժման Ակադեմականին
լայնադուռ բացուած բերանին չափը տայ և
մենամարտով մը անոր Հայ թերթին ճակտին
թոցուցած անարգանքի խարանդ մտքա-
գործէ: Ուրախ ենք հիմա լսելով որ կայ
եղիք քաջասիրտ հայորդի մը որ ստանձ-
նած է երկու արատ միտքին մտքերը և իր
սպայի սուրին ծայրը թոյց տալու համար
Լօթիի ճակտին իր ձեռնոցը նետել:

Թորգում այն յանրաձեռնօք պուլկարա-
հայ սպան է որ Պաշտանական կողմներուն
մէջ իբր խիզախ ռազմիկ մեծ համբաւ մը
չինքն: Անիկա անձամբ մը չէ հայու
թեան, Պոլսի երբեմն հրատարակուող Վի-
պէտար թերթին լրագրիւն եղաւ ատեն
մը և կառավարութեան զէմ իր գրած
բուռն ու կատաղի մէկ յօդուածին համար
թերթը կ'ախակարգելով ատեն մը Լիզիւր
մնաց: Թորգում այդ չըմբռնէր Լիզիւրի մէջ
չառ շատիւրուն հանրաձեռնօք եղաւ իր
աշխոյժ ու տաք բնաւորութեամբ:

Եւ անա յանկարծ օրին մէկն ալ մեկ-
նեցաւ, և ալ անկէ վերջը իր վը-
րայով լուր չունէինք մինչեւ Պաշտանական
պտերագրութեան վերջանալը: Թորգում
այդ պատերազմներուն փալլուն աստղի-
րէն մէկը եղած էր սպայի հանգամանքով:
Իր վրայ մեծ գովեստով խօսուեցաւ աս:
Կէ առաջ: Թորգում վերջերս Փիէլ Լօթիի
պուլկարական ազդին զէմ հրատարակ-
ած անարգանքները չի կրնալով մարտել, անա
սուսերամարտ կ'առաջարկէ և արձակուր-
դով կը մեկնի:

— Ինչպէս հոն երկու կամ երեք կատա-
ղի կտուղներ՝ սպաննածներուն տեղը
կը բռնէին...:

Ասիկա չէր մնար:

Անդադար իրարու կը յաջորդէին:

Այն համոզումն ունեցաւ որ ինչպէս
Թէրուանի պատէնէին վրայ, պիտի իյնար,
պատրանքը այնքան զորաւոր եղաւ որ,
ինչպէս հոն, վերջին րոպէին ուր հարուա-
ծին գալը տեսաւ, մրմնջեց.

— Մնաս բարե՛ ժամն...:

Այս վայրկեանին, անարկու աղաղակ
մը արձակեց. իր չորս կողմ դերձողին
անկարկ մը արձակեց, պատրանքը ցրուե-
լով, ներկայ կացութեան դարձաւ, Թէ-
րուանէն Մօնօրանի սպարանքը:

Եւ անա ինչ որ տեսաւ:

Իր գործարանը, կիսով միտացած, ա-
պարանքին գլխաւոր վերնադասին տակ
համախմբած էր:

Արդ՝ մինչ այս ափ մը մարդոց չորս
կողմ կը վիտային սոսիները, Տամիլի իր
ծիւղներէն հարիւր մարդ հաւաքած էր
բակին ձախ կողմը:

Եւ գանձք կ'արձակէր պաշտպանող-
ներու վրայ:

Այդ խումբը յարձակեցաւ: Եւ Մօնօ-
րանի մարդիկը մղուեցան չէնքին աջ

թեամբը, Ազգին նուիրած ըլլալով
խումբ մը զրական հոյակապ զէմքեր:
Նոյնպէս պատմականը ըրաւ հայ տպագ-
րութեան, և անոր մէջ ևս իզմիրցիներու
ունեցած մասնակցութեան:

Ի վերջոյ համակրելի բանաստեղծ՝ անդ-
րադառնալով արուարձանիս փոքրաթիւ
հայութեան կրթասիրական ձեռնարկնե-
րուն վրայ՝ անոնց մասին՝ ներքողալից
գնահատեց, Թաղիս ազգ. պաշտօնական
մարմնին, ինչպէս նաեւ Միութեան օգ-
տալիս գործունէութիւնները:

Տիար Ասպետ Պուլսէն. զգրգագին ծա-
փանքութեանց մէջ վերջացուց իր առ-
ինքնող բանաստեղծութիւնը, որ արդարեւ
նուիրագործեց երկու իսկական նպա-
տակը և միանգամայն մեծագոյն քաջա-
կերական եղաւ. արուարձանիս կրթական
գործին սատարող մարմիններուն համար:

Բանաստեղծեան յաջորդեցին Միութե-
ան անդամաց կողմէ մի քանի արտա-
սանութիւններ և մենեքներ, որոնք
կ'ընդմիջուէին Միութեան Սրաժնատի
ձիւղի Մանտօլիսթայի կողմէ ներդաշնակ
կտորներով:

Երկու թիւ մինչեւ վերջ անցաւ մի և
նոյն խանդավառ ոգեւորութեամբ. Թա-
ղականութեան անդամներէ Տօքթ. Տի-
րատուրեան էֆ. պատշաճ վերջաբանով
մը փակեց երկու թիւը. Միութեան կողմէ
հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտ
նելով Տիար Ասպետ Պուլսէնի, որ նոյն
օրուան Մեսրոպեանի Ազգ. Մեծ հանդէ-
սին մէջ ունեցած յանձնաժողովոյ նա-
խագահի իր զփուարին պաշտօնին ծան-
րածանք յոգնութիւններէն վերջ ալ՝ իր
յարժար պատուած էր եղած հրաւերը
իր կուռ և իմաստալից բանաստեղ-
ծեամբ:

Ներկաները խիստ գոհունակ տպաւո-
րութեան մը ներքեւ հրաժեշտ առին՝ ի-
րենց հետ տանելով այս հանդիսաւոր բա-
ցառիկ երկու թիւն համազգային կրկնակ
Թաքելանիներու և անախընթաց Մեծ
Տօնին նուիրական ու անջնջելի յիշա-
տակով:

15 Հոկտ. 915 ՆԵՐՍԷՍ ՔԷՍԻՍԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՄԱՐ

Երեքշաբթի երկու Քաղաք. Ժողովը
և Տնտեսական Խորհուրդն նիստ գումա-
րեցին նախագահութեամբ Առաջ. Փոխ.
հօր, ներկայ էին Քաղ. Ժողովէն Տ. Ալ-
նան, Ս. Եփրեմ. Մ. Գոճաճանեան և
Վ. Ելմասեան էֆ.ները, Տնտ. Խորհրդէն
Տ. Տէպեան, Կ. Տիւլէր և Ս. Մ. Ի. Ի.
Իքնեան էֆ.ները, օրակարգի խնդիրն
էր 1913-14 ազգային պիւտեճն որ խոր-
հրդակցութեան նիւթ կազմեց և հե-
տեւալ կերպով եզրակացութեան մը յան-
գել կարելի եղաւ:

Տնտեսական Խորհուրդն իր պիւտեճին
մէջ բաց մը թոյց կուտար 66 օսմ. ոսկիի
Ուսումն. Խորհուրդն 265 և Ազգ. Հի-

ւեր:

Մօնօրանի լայն սուրը, վայրկեանէ
վայրկեան կեկէր և կ'իջէր:

Երկու ձեռքով կը բռնէր զայն և իր
չորս կողմ, երբ կը տեսնէին այդ ծանր և
լայն սուրին իջնելը ամբողջ արիւնով
նեղուած, ընկրկումներ կուենային սոս-
կումի զոդեր:

Բայց սուսերը օդը կը ճեղքէր և կ'իջ
նէր...:

Մարդ մը կ'իյնար...:

Եւ ասիկա կը շարունակուէր:

Մօնօրանի չորս կողմ, տասն հին-
գի չափ մարմիններու կոյտ մը կար,
մեծաւ և վրաւոր, որոնք մարդկային
մեծրով պատնէջ մը կը կազմէին որոնցմէ
արեան գեղանկներ կը հսկէր:

Եւ ինչքան թէրուանի մէջ կար-
ծեց...:

Մտքի տարօրինակ այն երեւոյթներուն
նման՝ որոնք կ'իջողային, ինքզինք Մօն-
օրանի սպարանքին մէջ չէր տեսնիր,
այլ Թէրուանի վերջին պատնէջին
վրայ...:

Ինչպէս հոն, անընդհատ կը զարնէր:
Ինչպէս հոն՝ ինքզինք միայնակ կը
կարծէր թշնամիներուն առջև, որոնք ա-
մեն վայրկեան կը կրկնապատկուէին:

NATIONAL UNION SOCIETY LTD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD. Է

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՈՆԻ ՄԷՋ 1782 Ի.Ն

Ընկերությունը ընդունում է ցանկացած

պահանջ, Գոյքերը և. առևտրի և քան

վաճարած և միևնույն պարտք վճարողները համար առևտրի քան

Այս հաստատությունը ընկերությունները կ'ապահովագրի հրդեհի դեմ շենքեր, ապրանք, կարասի, գործարաններ, և. ն. նպատակաւոր պայմաններով:

Ա. Գ. Ռ. Ս. Կ.

15.000.000

90.000.000

ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒՄ

LIVERPOOL 11 DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերությունը կ'ապահովագրի նշանակալի ամեն տեսակ ապրանքներ, ընդդեմ ծովային սրկածներով:

Լիազոր ներկայացուցիչ Իզմիրի

Լ. Ն. Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

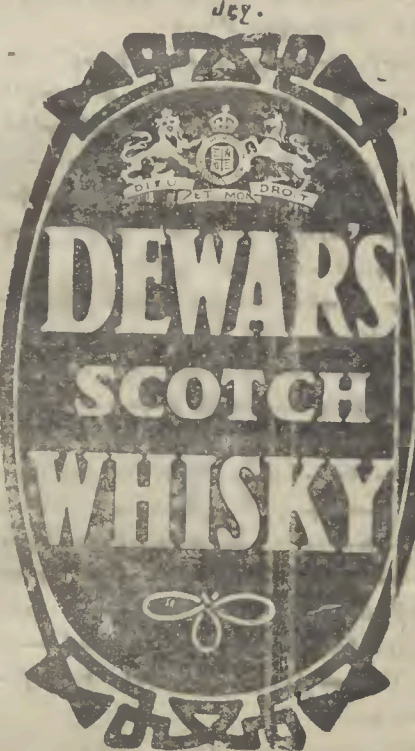
ԲԱՍՏԱԾ ԵՍՋԱՐԵԼԻ ՊԱՐԵՃՆԱՆ 38, 25, 27

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒՍՓԻՆ

Կը գտնուի հետևեալ վաճառաւորներու մէջ.

ԳՐԱՅԵՆ ԿՈՍՏ

ԳՐԱՅԵՆ ԿՈՍՏ

ՀԱՅ ԼԱՅՑ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԵՆՑ

ՀՐԴԵՇԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնաւ 1770 Ի.Ն ԼՈՆՏՈՆ

Գոյք ընկերութեան

Ա. Ռ. 5,000,000

վաճարած և միևնույն պարտք վճարողները

» 42,000,000

ՀՐԴԵՇԻ ՃԻՒՆ. — Ընկերութեանը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն կը

կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով:

ԿԵՆԱՑԻ ՃԻՒՆ. — Ընկերութեանը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ և

ամբողջ կեանքի տեսչութեան վրայ: Սառն ապահովագրութիւնը, Ընկերութեանը

ապահովագրութիւն և. ն. ն. Առևտրի մասնաճիւղերը համար դիմել:

Կ. Ռ. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ

Ս. ՈՒԹՅՈՂ ԵՒ ԸՆԿ

Ֆրանսիայի պատուիրակ

Ֆրանսիայի պատուիրակ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՄ

ՔԱՄԵԼԻԱԻ

(ՆԱԽՈՐԴ ԿԱՄԱՐԻԹԻՆ)

վաճառատան մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ: Այնպէս ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանքները պիտի կրնան գտնուիլ ամեն ներքին շուկային:

Գիններու անհամեմատ փոքրութիւն, ապրանքներու ամբողջական և

Այցելելէք անգամ մը ՔԱՄԵԼԻԱԻՅԻ վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

BRANCHE-MARITIM

ETABLI A LONDRES

EN 1720

Միջախի Ապահովագրական Ընկ. Խիստ

վաճառաւոր պայմաններով: Մասնաւոր պաշտ

պահովութեամբ մը ընկերութեանը կ'ապահով

պարտքերը կրակի տեսչութեան, 10 օրուայ

նոյմ անժամանակ մը սփռանքներով (Docks

մէջ ինչպէս յԱնգլիոյ նոյնպէս և դիւար

տօղերու մէջ ինչպէս Մարտիլի, Հալի

Համալսարան և. ն. ն.

Իզմիրի ներկայացուցիչ

F. BLACKLER

ՏԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵՆԱՑԻ ԱՊԱՀՈՎԱՐԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԼՕՆՏՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848 Ի.Ն

Պատրաստ 1910 Դեկտ. 31-ին

Օսմ. ոսկի

11,512,611

Առատաձեռն պայմաններ, Հաշուար

բաժնեներ:

Ամեն տեսակ տեղեկութեանց ամբողջ

գիտել:

Ս. ՈՒԹՅՈՂ ԵՒ ԸՆԿ

Ընդ. ներկայացուցիչ Էյաբի

Կոստանդնուպոլիս

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆԻՍՏՈՐԻԱՆ

Հաստատուած Յանապոսի Ազգ. և Տըշանի Ազգ. դրամատան կողմէ

Դրամապահ ամբողջութեամբ դրամ 10,000,000

Կերպարանակի ԱՔԵՆԻ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլս, Իզմիր, Սելանիկ, Ալեքսանդրիա, և Գազի Գարաիպու

Թիւն և Համալսարան:

Պանք տ'Օրիան դրամատունի ամեն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէս՝ դանձում

եղջում Առևտրական Թղթերու, Հեռագրական վրձարմունք, առուծախ փոխգրքու և

ձեռք, Աշխարհի զլիաւոր քաղաքներու վրայ կուտայ վարկերու բացման գրե

ախ ամեն տեսակ արժեթղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, դրամ

թղթերու և ապրանքներու վրայ և. ն. ն.

Ա. Ա. Ն. Գ. Ն. Բ.

Պանք Տ'Օրիան կ'ընդունի դրամի Աւանգներ հեռակալ օակերով

1 1/2 0/0 3 ամսուան առաջի մը հասար

2 0/0 6 " " " "

3 0/0 4 " " " "

3 1/2 0/0 2 " " " "

4 0/0 3 " " " "

Բարեգործական Հաստատութիւններու աւանգներն վերե օակերէն 1/2 0/0

Թիւն մը կ'ընդունին:

Ի տես վճարելի աւանգներուն համար՝ միակ անձի սըլէ և 100 Օսմ. օակի

աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ:

Պանք տ'Օրիան Հասարակութեան սրամարդութեան տակ դրամ է, անշան փ

շը փոխարէն իր Հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկներն, հոն դրամ և արժեքաւ

տարկներ պահելու համար:

ՍՅՈՒՄԱԼԻՔՍ

ՏՕՔԵՐՈՐ ՍՍՑԹՍ ՔԱՐԼՈՒ

ԱՊԱՀՈՎԱՐԱԿԱՆ 98 0/0

այն բոլոր հիւանդութեանց համար որոնք Ստամբուլի և աղիքներու կը վերաբերին, ինչ իսկ եթէ 30 տարեկէ ի վեր անոնցմէ տառապողներ ըլլան: Մարտորդութիւնը կը դիւրացնէ, անորձակը կը բանայ և յանձնարարուած Եւրոպայի և Ամերիկայի բժիշկներէն առողջացնելով ստամբուլի խիթեր, փոխուներ, տղոց և չափահասներու փորձարկութիւն, ստամբուլի ընդլայնում, ԹԹՈՒՄ, ջրայնութիւն և անմարտողութիւն:

ԳԸ ԵՄԵՐԻՒՄ ԲՈՐՈՐ ԳԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ:

= 5 ՖՐ. ՇԵՇԸ =

Կեդրոնացողի՝

ՏՕՐԷՆՈ ՄԱՐԿՈՒՆԱԹՅՈՒՆ

(Տրոկիսա)

ԱՐԱՊ ԽԱՆ - ԻՋԵՐԻ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ ԵՒ ԱՂԻՔՆԵՐԸ

ESTABLISHED 1782

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD OF LONDON

Դրամապահութիւն և պահեստի դրամ Ա. Ռ. 4,500,000 Տարեկան Հասոյթ Ա. Ռ. 1,500,000:

«ՃԷՆԻԲՈՒ» 122 տարեկէ ի վեր հի. ձեռնած օսկի հրդեհի ապահովագրութեան քան կերութիւն մ'է և ցարդ հասուց է առանձին 27,000,000 Ա. Ռ. ֆա օց համար:

«ՃԷՆԻԲՈՒ» կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շենք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմաններով, Դիմել առ

Լիազոր Ընդ. Գործակ. Իզմիրի Գաւառաց

F. BLACKLER